



Broj: I-RP-1-13/10

Datum: 15.07.2010.

Novi Sad

**NACIONALNA SLUŽBA ZA ZAPOŠLJAVANJE
11000 Beograd**

Za direktora Vladimira Ilića

Poštovani,

Obraćamo Vam se povodom predstavke građanke Novog Sada u kojoj se ističe da je završila Mašinski fakultet i da je inženjerka mašinske struke, te da je prijavljena na evidenciji Nacionalne službe za zapošljavanje, filijala Novi Sad, kao nezaposleno lice.

U predstavi se navodi da se stranka obratila Nacionalnoj službi za zapošljavanje, filijali Novi Sad, zato što nijednom nije bila obavještena o slobodnim radnim mestima kod poslodavaca koji traže mašinske inženjere, a da ima informaciju da njene kolege muškog pola jesu. Tom prilikom je saznala da poslodavci mogu da odluče da li žele da pozovu na razgovor muškarca ili ženu, odnosno da na formularu koji im šalje NSZ imaju mogućnost da navedu pol kandidata, kao jedan od kriterijuma za izbor kandidata/kinje.

Povodom ove predstavke Pokrajinski ombudsman, kao institucija koja se bavi zaštitom i unapređenjem ljudskih prava i postupka po predstavkama građana/ki izvršio je uvid u jedan od formulara NSZ (zahtev za stručno osposobljavanje i zapošljavanje mladih) i tom prilikom ustanovljeno je da je ovaj formular rodno neutralan, pa se pretpostavlja da poslodavci sami upisuju željeni pol kandidata u okviru rubrike dodatni zahtevi za selekciju kandidata.

Polazeći od činjenice da diskriminacija na osnovu pola započinje već prilikom zapošljavanja, odnosno pri samom oglašavanju slobodnih radnih mesta time što se pol navodi kao jedan od uslova za posao ili se u oglasima ne navodi da se za radno mesto mogu javiti osobe oba pola, Pokrajinski ombudsman i Poverenica za zaštitu ravnopravnosti smatraju da je prilikom prijema zahteva poslodavaca u kojima je označen pol kandidata, NSZ dužna da poslodavce upozori na odredbe Zakona o zabrani diskriminacije i Zakona o ravnopravnosti polova koji zabranjuju diskriminaciju po osnovu pola. Ova obaveza proizlazi iz čl. 9 Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009), kojim je predviđena dužnost NSZ da poslodavcu i licu koje traži zaposlenje pruža obavještenja o zakonima, podzakonskim propisima, kolektivnim ugovorima i drugim opštim aktima koji su na snazi, pravima, obavezama i odgovornostima poslodavaca i zaposlenih, kao i njihovih udruženja, koji se odnose na zapošljavanje i osiguranje za vreme nezaposlenosti, kao i savete o načinu i postupku ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza i pomoć o načinu popunjavanja i dostavljanja NSZ službi obrazaca i dokumenata. Takođe, NSZ ne sme uzimati u obzir pol kao kriterijum prilikom upućivanja lica sa evidencije na raspisane konkurse za radna mesta, osim ukoliko je poslodavac naveo opravdane razloge, saglasno čl. 15 Zakona o



ravnopravnosti polova kojim je predviđeno da prilikom javnog oglašavanja poslova i uslova za njihovo obavljanje i odlučivanja o izboru lica koja traže zaposlenje radi zasnivanja radnog odnosa ili drugog vida radnog angažovanja, nije dozvoljeno pravljenje razlike po polu, osim ako postoje opravdani razlozi utvrđeni u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad. Ravnopravnost polova i princip jednakih mogućnosti treba poštovati prilikom oglašavanja radnih mesta i izrade svih formulara koje NSZ koristi u svom radu, kako bi se sprečila izbegla diskriminacija po osnovu pola.

Pokrajinski ombudsman je o navedenoj predstavi i prikupljenim činjenicama izvestio i novoustanovljeni državni organ – Poverenika/cu za zaštitu ravnopravnosti koji se stara o sprovođenju Zakona o zabrani diskriminacije (Sl. glasnik RS, br. 22/2009) i između ostalog, preporučuje organima javne vlasti i drugim licima mere za ostvarivanje ravnopravnosti (čl. 33 st. 9).

Imajući u vidu navedene činjenice, Pokrajinski ombudsman i Poverenica za zaštitu ravnopravnosti upućuju sledeću

PREPORUKU

1. Prilikom oglašavanja slobodnih radnih mesta u listu Nacionalne službe za zapošljavanje „Poslovi“ poštovati zabranu diskriminacije po osnovu pola i **izričito** navesti da su poslovi dostupni i muškarcima i ženama, izuzev ako je pravljenje razlike, isključenje ili davanje prvenstva jednom polu u odnosu na određeni posao dopušteno jer je priroda posla takva ili se posao obavlja u takvim uslovima da pol predstavlja stvarni i odlučujući uslov obavljanja posla i da je svrha koja se time želi postići opravdana, saglasno čl. 22. Zakona o radu.
2. U programima Nacionalne službe za zapošljavanje podsticati zapošljavanje manje zaposlenog pola, a u svim aktivnostima i kontaktima sa poslodavcima podučavati ih o obavezi poštovanja propisa u oblasti zabrane diskriminacije i ravnopravnosti polova.
3. Nacionalna služba za zapošljavanje je dužna da Pokrajinskom ombudsmanu i Poverenici za zaštitu ravnopravnosti dostavi informaciju o načinu na koji će ova preporuka biti sprovedena.

**ZAMENICA
POKRAJINSKOG OMBUDSMANA**

Danica Todorov

**POVERENICA ZA ZAŠTITU
RAVNOPRAVNOSTI**

Dr Nevena Petrušić